

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้มุ่งศึกษา การบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตนิเทศที่ 4 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ในประเด็นสภาพการบริหารการจัดการเรียนการสอน ปัญหาการบริหารการจัดการเรียนการสอนและข้อเสนอแนะในการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อความสะดวกและความเข้าใจตรงกันในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

t แทน ค่าสถิติคำนวณเปรียบเทียบกับค่าวิกฤตในการแจกแจง
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

* แทน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** แทน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** แทน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมตารางประกอบ ตามลำดับ ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. สภาพการบริหารและปัญหาการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ข้อเสนอแนะการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง อาชวราชการ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การตอบแบบ

ตาราง 2 แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	ผู้บริหารสถานศึกษา (88)				ครูปฏิบัติการสอน (300)				รวม (n = 388)			
	ชาย จำนวน	หญิง จำนวน	รวม จำนวน	\bar{X}	ชาย จำนวน	หญิง จำนวน	รวม จำนวน	\bar{X}	ผู้บริหาร จำนวน	ครูปฏิบัติ จำนวน	รวม จำนวน	\bar{X}
1. อายุราชการ												
1 - 5 ปี	5	-	5	1.29	-	3	3	0.77	5	3	8	2.06
6 - 10 ปี	3	-	3	0.77	9	16	25	4.12	3	25	28	7.22
11 - 15 ปี	8	-	8	2.06	8	12	20	3.09	8	20	28	7.22
16 ปีขึ้นไป	71	1	72	18.56	131	121	252	31.19	72	252	324	83.50
2. วุฒิมัธยมศึกษา												
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	-	2	0.52	46	31	77	7.99	2	77	79	20.36
ปริญญาตรี	83	1	84	21.65	96	121	217	31.18	84	217	301	77.58
สูงกว่าปริญญาตรี	2	-	2	0.52	6	-	6	-	2	6	8	2.06
3. ประสบการณ์อบรม												
เคย	78	1	79	20.36	127	140	267	36.08	79	267	346	89.18
ไม่เคย	9	-	9	2.32	21	12	33	3.09	9	33	42	10.82
รวม	87	1	88	22.68	148	152	300	39.17	88	300	388	100

จากตาราง 2 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวน 88 คน เป็นชาย 87 คน หญิง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 22.42 และ 0.26 ตามลำดับ ครูปฏิบัติการสอน จำนวน 300 คน เป็นชาย 148 คน หญิง 152 คน คิดเป็นร้อยละ 38.14 และ 39.17 ตามลำดับ อายุราชการ 16 ปีขึ้นไปจำนวน 324 คน คิดเป็นร้อยละ 83.50 ระหว่าง 6-10 ปี, 11-15 ปี เท่ากันคือ 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.22 และต่ำสุดคือ 1-5 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.06 วุฒิกการศึกษา ส่วนมากอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 301 คน คิดเป็นร้อยละ 77.58 ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 20.36 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.06 มีประสบการณ์ เคยผ่านการอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 346 คน คิดเป็นร้อยละ 89.18 ไม่เคยอบรม จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.82

2. สภาพการบริหารและปัญหาการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตนิเทศที่ 4 สำนักงานงานการประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ปากฎคังตารางต่อไปนี้

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปรปรวนของผู้บริหารสถานศึกษา

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					
	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูปฏิบัติการสอน		รวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. มีความรักความเมตตาเอาใจใส่ผู้อาวุศรต่อความทุกข์สุขของนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน	4.42	0.81	3.83	1.00	3.96	0.99
2. ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ตามกรอบศีลธรรม วัฒนธรรมไทย	4.44	0.78	3.82	1.12	3.96	1.08
3. มีความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา	4.29	0.66	3.90	1.09	3.99	1.02
4. ใฝ่หาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ	4.32	0.75	3.77	1.09	3.89	1.05
5. มุ่งปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน	4.57	0.69	3.86	1.09	4.02	1.06
6. มีความเชื่อว่าทุกคนมีความสามารถและพัฒนาตนเองได้	4.51	0.74	3.80	1.14	3.96	1.11
7. ส่งเสริมสร้างบรรยากาศประชาธิปไตยในการทำงาน	4.38	0.80	3.79	1.06	3.93	1.03
รวม	4.42	0.58	3.83	0.94	3.96	0.91

จากตาราง 3 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ตามคุณลักษณะของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 4.42$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58 เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ มุ่งปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน มีความเชื่อว่าทุกคนมีความสามารถและพัฒนาตนเองได้ ทั้ง 2 ข้ออยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 คือ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ตามกรอบศีลธรรม วัฒนธรรมไทย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57, 4.51 และ 4.44 ตามลำดับ

ครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะปฏิบัติหน้าที่ตามคุณลักษณะของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.83$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่า มีการปฏิบัติมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ มีความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา มุ่งปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน และมีความรักความเมตตาเอาใจใส่เอื้ออาทรต่อความทุกข์ สุขของนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90, 3.86 และ 3.83 ตามลำดับ

โดยรวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะปฏิบัติหน้าที่ตามคุณลักษณะของผู้บริหารอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.96$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.91 เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่ามีการปฏิบัติมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ มุ่งปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน มีความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา อันดับ 3 เท่ากัน 3 ข้อคือ มีความรักความเมตตาเอาใจใส่ เอื้ออาทรต่อความทุกข์สุขของนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ตามกรอบศีลธรรม วัฒนธรรมไทย และมีความเชื่อว่าทุกคนมีความสามารถและพัฒนาตนเองได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02, 3.99 และ 3.96 ตามลำดับ

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลความหมายในการปฏิบัติงานด้านการจัดการ

การจัดการ	ระดับความคิดเห็น					
	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครูปฏิบัติการสอน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. นโยบายหรือแนวทางการพัฒนามีความสอดคล้องกันและมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.15	0.72	มาก	3.64	0.97	มาก
2. จุดมุ่งหมายการพัฒนาผู้เรียนสำคัญที่สุด	4.31	0.75	มาก	3.74	1.10	มาก
3. ครูและบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการ	4.27	0.88	มาก	3.70	1.06	มาก
4. ครูและบุคลากรร่วมปฏิบัติงานตามความถนัดและความสนใจ	3.91	0.86	มาก	3.65	1.02	มาก
5. ใช้นวัตกรรมหรือวิธีการที่หลากหลายในการดำเนินการ	3.73	0.74	มาก	3.49	0.81	ปานกลาง
6. ใช้วัสดุอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสมคุ้มค่า	3.81	0.74	มาก	3.45	0.89	ปานกลาง
7. นำผลการประเมินมาใช้พัฒนางานอย่างสม่ำเสมอ	3.69	0.70	มาก	3.48	0.89	ปานกลาง
รวม	3.98	0.53	มาก	3.59	0.80	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.98$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่า มีการปฏิบัติงานมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ จุดมุ่งหมายการพัฒนาผู้เรียนสำคัญที่สุด ครูและบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการ และนโยบายหรือแนวทางการพัฒนา มีความสอดคล้องกันและมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31, 4.27 และ 4.15 ตามลำดับ

ครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.59$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80 เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่า มีการปฏิบัติมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ จุดมุ่งหมายการพัฒนาผู้เรียนสำคัญที่สุด ครูและบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการ และครูและบุคลากรร่วมปฏิบัติงานตามความถนัดและความสนใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74, 3.70 และ 3.65 ตามลำดับ

โดยรวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่าผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดการอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.68$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่ามีการปฏิบัติมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ จุดมุ่งหมายการพัฒนาผู้เรียนสำคัญที่สุด ครูและบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการ และนโยบายหรือแนวทางการพัฒนา มีความสอดคล้องกันและมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87, 3.83 และ 3.76 ตามลำดับ

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลความหมายในการปฏิบัติงานด้านแผนงานของโรงเรียน

แผนงานของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					
	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูปฏิบัติการสอน		รวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. เป้าหมายและกิจกรรมในแผนงานมีความสอดคล้องกันและมุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เก่ง ดี มีสุข	4.11	0.79	3.75	1.04	3.82	1.00
2. การจัดทำแผนงานใช้ข้อมูลสารสนเทศจากปัญหาและความต้องการ โดยเฉพาะคุณภาพนักเรียน	3.92	0.83	3.60	1.02	3.67	0.99
3. การจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรม มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น	4.06	0.83	3.66	0.95	3.75	0.94
4. ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน	4.11	0.82	3.81	1.12	3.88	1.06
5. แผนงานและกิจกรรม มีองค์ประกอบการดำเนินงานที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.97	0.89	3.68	1.01	3.74	0.99
6. แผนงานและกิจกรรม มีการประเมินผลที่ชัดเจน	3.83	0.76	3.58	0.99	3.69	0.95
รวม	4.00	0.67	3.68	0.89	3.75	0.86

จากตาราง 5 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ตามแผนงานของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 4.00$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่าการปฏิบัติมากที่สุดอันดับแรกเท่ากับ 2 ข้อคือ เป้าหมายและกิจกรรม ในแผนงานมีความสอดคล้องกันและมุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้ เก่ง ดี มีสุข มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 และอันดับ 3 คือ การจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรม มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06

ครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นว่าคุณบริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ตามแผนงานของโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.68$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.89 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่าการปฏิบัติมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน เป้าหมายและกิจกรรมในแผนงานมีความสอดคล้องกัน มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้ เก่ง ดี มีสุข และแผนงานและกิจกรรมมีองค์ประกอบการดำเนินงานที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81, 3.75 และ 3.68 ตามลำดับ

โดยรวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่าคุณบริหารปฏิบัติหน้าที่ตามแผนงานของโรงเรียนอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.75$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่าการปฏิบัติมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน เป้าหมายและกิจกรรมในแผนงาน มีความสอดคล้องกันและมุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้ เก่ง ดี มีสุข และการจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรม มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88, 3.82 และ 3.75 ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าการแปลความหมายในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิบัติการกระบวนการเรียนรู้

การพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิบัติการกระบวนการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น					
	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูปฏิบัติการสอน		รวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ครูและบุคลากรพัฒนาให้ตระหนักในการปฏิบัติการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.82	0.79	3.67	1.10	3.71	1.03
2. จัดกิจกรรมพัฒนาครูต่อเนื่องหลายรูปแบบสอดคล้องกับความต้องการ	3.64	0.92	3.49	1.02	3.53	1.00
3. นิเทศ ติดตามการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.91	0.85	3.42	0.98	3.53	0.97
4. ร่วมกันแก้ปัญหา พัฒนาครูให้สามารถจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.89	0.80	3.55	0.99	3.63	0.96
5. ครูและบุคลากรได้เผยแพร่ผลงานการพัฒนาการเรียนรู้อุทิศสาธารณชนทุกภาคเรียน	3.42	0.89	3.32	1.06	3.34	1.03
รวม	3.74	0.65	3.49	0.87	3.55	0.83

จากตาราง 6 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ด้านการพัฒนาบุคลากร เพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.74$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่ามีการปฏิบัติงานมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ นิเทศ ติดตามการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ร่วมกันแก้ปัญหา พัฒนาครูให้สามารถจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูและบุคลากรพัฒนาให้ตระหนักในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91, 3.89 และ 3.82 ตามลำดับ

ครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ด้านการพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 3.49$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87 เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่าการปฏิบัติงานมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูและบุคลากรพัฒนาให้ตระหนักในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ร่วมกันแก้ปัญหา พัฒนาครูให้สามารถจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และจัดกิจกรรมพัฒนาครูต่อเนื่องหลายรูปแบบสอดคล้องกับความต้องการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67, 3.55 และ 3.49 ตามลำดับ

โดยรวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่าผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ด้านการพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.55$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่าการปฏิบัติมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูและบุคลากรพัฒนาให้ตระหนักในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ร่วมกันแก้ปัญหา พัฒนาครูให้สามารถจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อันดับ 3 เท่ากัน 2 ข้อคือ จัดกิจกรรมพัฒนาครูต่อเนื่องหลายรูปแบบสอดคล้องกับความต้องการ และนิเทศ ติดตามการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67, 3.55 และ 3.49 ตามลำดับ

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปรปรวนของการปฏิบัติงาน ด้านการให้ขวัญกำลังใจ

การให้ขวัญกำลังใจ	ระดับความคิดเห็น					
	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูปฏิบัติการสอน		รวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนเป็นเป้าหมายในการให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้ร่วมงาน	4.06	0.82	3.48	1.04	3.61	1.02
2. การให้ขวัญกำลังใจมีหลายรูปแบบหลายประเภทเกิดการยอมรับจากครู/บุคลากร	4.00	0.74	3.42	0.99	3.55	0.97
3. ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการให้ขวัญกำลังใจ	3.76	0.74	3.31	1.08	3.41	1.02
4. การตัดสินใจให้ขวัญกำลังใจรอบคอบ มีเหตุผลชัดเจน	4.22	0.82	3.45	1.00	3.62	1.01
5. ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมคิดตัดสินใจให้ขวัญกำลังใจ	3.92	0.79	3.32	1.12	3.46	1.08
6. การพิจารณาให้ขวัญกำลังใจเน้นจากผลการปฏิบัติที่นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน	4.09	0.85	3.44	1.15	3.59	1.12
รวม	4.01	0.61	3.40	0.91	3.54	0.89

จากตาราง 7 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ด้านการให้ขวัญกำลังใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 4.01$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61 เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่าการปฏิบัติงานมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ การตัดสินใจให้ขวัญกำลังใจ รอบคอบมีเหตุผลชัดเจน การพิจารณาให้ขวัญกำลังใจเน้นจากผลการปฏิบัติที่นำไปสู่การพัฒนา ผู้เรียน และส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนเป็นเป้าหมายในการให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้ร่วมงาน ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.22, 4.09 และ 4.06 ตามลำดับ

ครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ด้านการให้ขวัญกำลังใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 3.40$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.91 เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่าการปฏิบัติมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน เป็นเป้าหมายในการให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้ร่วมงาน การตัดสินใจให้ขวัญกำลังใจรอบคอบ มีเหตุผลชัดเจน และการพิจารณาให้ขวัญกำลังใจเน้นจากผลการปฏิบัติที่นำไปสู่การพัฒนา ผู้เรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48, 3.45 และ 3.44 ตามลำดับ

โดยรวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่าผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ด้านการให้ขวัญกำลังใจอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.54$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.89 เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่าการปฏิบัติมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ การตัดสินใจให้ขวัญกำลังใจรอบคอบ มีเหตุผลชัดเจน ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนเป็นเป้าหมาย ในการให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้ร่วมงาน และการพิจารณาให้ขวัญกำลังใจเน้นจากผลการปฏิบัติ ที่นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62, 3.61 และ 3.59 ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลความหมายในตารางปฏิบัติงานด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

การ จัดสภาพแวดล้อมใน โรงเรียน	ระดับความคิดเห็น								
	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครูปฏิบัติการสอน			รวม		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ			
1. จัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณธรรมแก่นักเรียนทุกระดับ	4.09	0.83	มาก	3.61	1.04	มาก	3.72	1.01	มาก
2. จัดวัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายได้เหมาะสมกับผู้เรียน	3.70	0.73	มาก	3.49	0.97	ปานกลาง	3.54	0.93	มาก
3. บริการวัสดุอุปกรณ์และจัดแหล่งเรียนรู้แก่ครู บุคลากรอย่างพอเพียง	3.52	0.80	มาก	3.33	1.01	ปานกลาง	3.37	0.97	ปานกลาง
4. นำทรัพยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดเป็นแหล่งเรียนรู้แก่นักเรียน	3.49	0.91	ปานกลาง	3.29	1.03	ปานกลาง	3.33	1.00	ปานกลาง
5. จัดสวนหย่อม สวนสมุนไพรเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าแก่นักเรียน	3.51	1.01	มาก	3.17	1.16	ปานกลาง	3.25	1.13	ปานกลาง
6. ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเหมาะสมเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.17	0.75	มาก	3.68	1.05	มาก	3.79	1.00	มาก
รวม	3.75	0.59	มาก	3.43	0.85	ปานกลาง	3.50	0.81	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.75$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่ามีการปฏิบัติงานมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเหมาะสมเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณธรรมแก่นักเรียนทุกระดับและจัดวัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายได้เหมาะสมกับผู้เรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17, 4.09 และ 3.70 ตามลำดับ

ครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 3.43$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85 เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่ามีการปฏิบัติมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเหมาะสมเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณธรรมแก่นักเรียนทุกระดับ และจัดวัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายได้เหมาะสมกับผู้เรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68, 3.61 และ 3.49 ตามลำดับ

โดยรวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่าผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 3.50$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่ามีการปฏิบัติมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเหมาะสมเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณธรรมแก่นักเรียนทุกระดับ และจัดวัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายได้เหมาะสมกับผู้เรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79, 3.72 และ 3.54 ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลความหมายในการปฏิบัติงานด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

การมีส่วนร่วมของชุมชน	ระดับความคิดเห็น								
	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้ปฏิบัติการสอน		รวม				
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
1. ชุมชนร่วมกำหนดนโยบายเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.89	0.90	มาก	3.48	1.07	ปานกลาง	3.57	1.04	มาก
2. ชุมชนให้การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อพัฒนาผู้เรียน	3.95	0.96	มาก	3.47	1.05	ปานกลาง	3.58	1.05	มาก
3. ชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตร	3.29	1.05	ปานกลาง	3.20	1.12	ปานกลาง	3.22	1.10	ปานกลาง
4. ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.27	0.91	ปานกลาง	3.13	1.04	ปานกลาง	3.16	1.01	ปานกลาง
5. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.42	0.99	ปานกลาง	3.23	1.03	ปานกลาง	3.27	1.01	ปานกลาง
6. ชุมชนร่วมกำหนดและดำเนินการประเมินการจัดการเรียนรู้	3.13	1.07	ปานกลาง	3.12	1.09	ปานกลาง	3.12	1.08	ปานกลาง
7. ชุมชนร่วมชื่นชมผลงานของโรงเรียน	3.92	0.75	มาก	3.58	1.06	มาก	3.66	1.00	มาก
รวม	3.55	0.74	มาก	3.32	0.88	ปานกลาง	3.37	0.86	ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.55$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่าชุมชนมีส่วนร่วมปฏิบัติงานมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ชุมชนร่วมชื่นชมผลงานของโรงเรียน ชุมชนให้การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อพัฒนาผู้เรียนและชุมชนร่วมกำหนดนโยบายเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95, 3.92 และ 3.89 ตามลำดับ

ครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 3.32$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่าการปฏิบัติมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ชุมชนร่วมชื่นชมผลงานของโรงเรียน ชุมชนร่วมกำหนดนโยบายเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ และชุมชนให้การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อพัฒนาผู้เรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58, 3.48 และ 3.47 ตามลำดับ

โดยรวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่าผู้บริหารให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 3.37$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่าการปฏิบัติมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ชุมชนร่วมชื่นชมผลงานของโรงเรียน ชุมชนให้การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อพัฒนาผู้เรียน และชุมชนร่วมกำหนดนโยบายเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66, 3.58 และ 3.57 ตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลความหมายในกาปฏิบัติงานด้านกาารรายงานผล

การรายงานผล	ระดับความคิดเห็น			
	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูปฏิบัติการสอน	\bar{X}	S.D. แปลความ
1. มีข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหาความต้องการจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.68	0.88 มาก	3.51	0.96 มาก
2. แสดงกระบวนการพัฒนาและความสำเร็จในการพัฒนานักเรียน	3.50	0.79 ปานกลาง	3.37	0.95 ปานกลาง
3. ส่งเสริมให้นักเรียนนำผลการประเมินการเรียนรู้มาปรับปรุงและพัฒนาตนเอง	3.75	1.08 มาก	3.49	0.97 ปานกลาง
4. มีการรายงานผลและเผยแพร่ผลการดำเนินงานแก่ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.64	0.89 มาก	3.38	1.01 ปานกลาง
5. นำข้อมูลผลการดำเนินงานมาประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในการพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.95	0.92 มาก	3.43	1.01 ปานกลาง
6. ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมสรุปผลการปฏิบัติงานประจำปีและใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานปีต่อไป	3.97	0.90 มาก	3.67	1.05 มาก
รวม	3.75	0.75 มาก	3.47	0.86 ปานกลาง
			3.54	0.84 มาก

จากตาราง 10 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ด้านการรายงานผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.75$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่าการปฏิบัติมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมสรุปผลการปฏิบัติงานประจำปีและใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานปีต่อไป นำข้อมูลผลการดำเนินงานมาประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร ในการพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและส่งเสริมให้นักเรียนนำผลการประเมินการเรียนรู้มาปรับปรุงและพัฒนาตนเอง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97, 3.95 และ 3.75 ตามลำดับ

ครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ด้านการรายงานผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 3.47$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่าการปฏิบัติมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมสรุปผลการปฏิบัติงานประจำปีและใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานปีต่อไป มีข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหาความต้องการจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญและส่งเสริมให้นักเรียนนำผลการประเมินการเรียนรู้มาปรับปรุงและพัฒนาตนเอง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67, 3.51 และ 3.49 ตามลำดับ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

โดยรวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่าผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ด้านการรายงานผล อยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.54$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.84 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่าการปฏิบัติมากที่สุดอันดับแรกได้แก่ ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมสรุปผลการปฏิบัติงานประจำปีและใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานปีต่อไป ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 และอันดับ 2 เท่ากัน 3 ข้อคือ มีข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหาความต้องการจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้นักเรียนนำผลการประเมินการเรียนรู้มาปรับปรุงและพัฒนาตนเอง และนำข้อมูลผลการดำเนินงานมาประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร ในการพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับปัญหา					
	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครูปฏิบัติการสอน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. มีความรักความเมตตาเอาใจใส่ เอื้ออาทรต่อความทุกข์สุขของนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน	2.05	1.00	น้อย	2.29	0.93	น้อย
2. ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ตามกรอบศีลธรรม วัฒนธรรมไทย	2.03	1.05	น้อย	2.16	1.03	น้อย
3. มีความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา	2.08	1.07	น้อย	2.21	0.98	น้อย
4. ได้รับความรู้และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ	3.34	1.12	ปานกลาง	2.21	0.97	น้อย
5. มุ่งปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน	2.34	1.13	น้อย	2.28	0.99	น้อย
6. มีความเชื่อว่าทุกคนสามารถและพัฒนาตนเองได้	2.19	1.07	น้อย	2.23	1.02	น้อย
7. ส่งเสริมสร้างบรรยากาศประชาธิปไตยในการทำงาน	2.11	1.11	น้อย	2.31	1.03	น้อย
รวม	2.17	0.95	น้อย	2.24	0.79	น้อย
				2.23	0.83	น้อย

จากตาราง 11 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการบริหารด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “น้อย” ($\bar{X} = 2.17$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่ามมีปัญหาที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ใฝ่หาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ มุ่งปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน และเพื่อนร่วมงาน และส่งเสริมสร้างบรรยากาศประชาธิปไตยในการทำงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34, 2.34 และ 2.19 ตามลำดับ

ครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการบริหารด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “น้อย” ($\bar{X} = 2.24$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่ามมีปัญหาที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ส่งเสริมสร้างบรรยากาศประชาธิปไตยในการทำงาน มีความรักความเมตตาเอาใจใส่ เอื้ออาทรต่อความทุกข์สุขของนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน และมุ่งปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.31, 2.29 และ 2.28 ตามลำดับ

โดยรวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการบริหารด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร อยู่ในระดับ “น้อย” ($\bar{X} = 2.23$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่ามมีปัญหาที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ มุ่งปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน ส่งเสริมสร้างบรรยากาศประชาธิปไตยในการทำงาน อันดับ 3 เท่ากัน 2 ข้อคือ มีความรักความเมตตาเอาใจใส่ เอื้ออาทรต่อความทุกข์สุขของนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน ใฝ่หาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.29, 2.26 และ 2.24 ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการจัดการ

การจัดการ	ระดับปัญหา					
	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูปฏิบัติการสอน		รวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. นโยบายหรือแนวทางการพัฒนามีความสอดคล้องกันและมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.45	0.98	2.48	0.92	2.47	0.93
2. จุดมุ่งหมายการพัฒนาผู้เรียนสำคัญที่สุด	2.36	0.96	2.54	1.02	2.50	1.01
3. ครูและบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการ	2.32	1.16	2.41	1.00	2.39	1.03
4. ครูและบุคลากรร่วมปฏิบัติงานตามความถนัดและความสนใจ	2.50	1.25	2.40	0.92	2.42	1.00
5. ใช้นวัตกรรมหรือวิธีการที่หลากหลายในการดำเนินการ	2.83	1.06	2.69	0.94	2.73	0.96
6. ใช้วัสดุอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสมคุ้มค่า	2.70	1.02	2.58	0.96	2.61	0.97
7. นำผลการประเมินมาใช้พัฒนาางอย่างสม่ำเสมอ	2.69	0.96	2.58	0.91	2.60	0.92
รวม	2.55	0.82	2.53	0.79	2.53	0.79

จากตาราง 12 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการบริหารด้านการจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 2.55$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่ามีความมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ใช้นวัตกรรมหรือวิธีการที่หลากหลายในการดำเนินการ ใช้นวัตกรรมหรือวิธีการที่เหมาะสมคุ้มค่า และนำผลการประเมินมาใช้พัฒนางานอย่างสม่ำเสมอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83, 2.70 และ 2.69 ตามลำดับ

ครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการบริหารด้านการจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 2.53$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 พิจารณาตามรายข้อพบว่ามีความมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ใช้นวัตกรรมหรือวิธีการที่หลากหลายในการดำเนินการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69 และอันดับ 2 เท่ากัน 2 ข้อคือ ใช้นวัตกรรมหรือวิธีการที่เหมาะสมคุ้มค่าและนำผลการประเมินมาใช้พัฒนางานอย่างสม่ำเสมอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.58

โดยรวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการบริหารด้านการจัดการ อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 2.53$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่ามีความมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ใช้นวัตกรรมหรือวิธีการที่หลากหลายในการดำเนินการ ใช้นวัตกรรมหรือวิธีการที่เหมาะสมคุ้มค่า และนำผลการประเมินมาใช้พัฒนางานอย่างสม่ำเสมอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.73, 2.61 และ 2.60 ตามลำดับ

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาในการปฏิบัติงาน ด้านแผนงานของโรงเรียน

แผนงานของโรงเรียน	ระดับปัญหา					
	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูปฏิบัติการสอน		รวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. เป้าหมายและกิจกรรมในแผนงานมีความสอดคล้องกันและมุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เก่ง ดี มีสุข น้อย	2.45	0.99	2.46	0.99	2.46	0.98
2. การจัดทำแผนงานใช้ข้อมูลสารสนเทศจากปัญหาและความต้องการ โดยเฉพาะคุณภาพนักเรียน	2.43	1.00	2.59	0.95	2.55	0.96
3. การจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรม มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น	2.45	1.12	2.49	0.88	2.48	0.94
4. ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน	2.39	0.99	2.30	0.95	2.32	0.96
5. กิจกรรม แผนมีองค์ประกอบการค้าเงินงานที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.41	0.97	2.49	0.93	2.47	0.94
6. แผนงานและกิจกรรม มีการประเมินผลที่ชัดเจน	2.52	0.92	2.49	0.89	2.49	0.90
รวม	2.44	0.86	2.47	0.78	2.46	0.79

จากตาราง 13 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการบริหารด้านแผนงานของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “น้อย” ($\bar{X} = 2.44$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่ามีปัญหามากสุด 3 อันดับแรกได้แก่ แผนงานและกิจการมมีการประเมินผลที่ชัดเจน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52 อันดับ 2 เท่ากัน 2 ข้อคือ เป้าหมายและกิจกรรมในแผนงานมีความสอดคล้องกันและมุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้ เก่ง ดี มีสุข และการจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมมีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45

ครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการบริหารด้านแผนงานของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “น้อย” ($\bar{X} = 2.47$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่ามีปัญหามากสุดอันดับแรกได้แก่ การจัดทำแผนงานใช้ข้อมูลสารสนเทศจากปัญหาและความต้องการ โดยเฉพาะคุณภาพนักเรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59 อันดับ 2 เท่ากัน 3 ข้อคือ การจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมมีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น แผนงานและกิจการม มีองค์ประกอบการดำเนินงานที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แผนงานและกิจการม มีการประเมินผลที่ชัดเจน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.49

โดยรวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการบริหารด้านแผนงานของโรงเรียน อยู่ในระดับ “น้อย” ($\bar{X} = 2.46$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่ามีปัญหามากสุด 3 อันดับแรกได้แก่ การจัดทำแผนงานใช้ข้อมูลสารสนเทศจากปัญหาและความต้องการโดยเฉพาะคุณภาพนักเรียน แผนงานและกิจการม มีการประเมินผลที่ชัดเจน และการจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมมีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.55, 2.49 และ 2.48 ตามลำดับ

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาในการปฏิบัติงานในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาบุคลากรเพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้

การพัฒนาบุคลากรเพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้	ระดับปัญหา					
	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูปฏิบัติการสอน		รวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ครูและบุคลากรพัฒนาให้ตระหนักในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.53	0.99	2.52	1.00	2.52	1.00
2. จัดกิจกรรมพัฒนาครูต่อเนื้อหาหลายรูปแบบสอดคล้องกับความต้องการ	2.59	1.08	2.57	0.95	2.57	0.97
3. นิเทศติดตามการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.50	0.99	2.53	0.97	2.53	0.97
4. ร่วมกันแก้ปัญหา พัฒนาครูให้สามารถจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.50	0.96	2.59	1.00	2.57	0.99
5. ครูและบุคลากร ได้เผยแพร่ผลงานการพัฒนาการเรียนรู้ต่อสาธารณชนทุกภาคเรียน	2.72	1.11	2.62	1.00	2.64	1.02
รวม	2.57	0.88	2.57	0.83	2.57	0.84

จากตาราง 14 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการบริหารด้านการพัฒนาบุคลากร เพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 2.57$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่า มีปัญหามากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ครู และบุคลากรได้เผยแพร่ผลงานการพัฒนาการเรียนรู้ออกสู่สาธารณชนทุกภาคเรียน จัดกิจกรรมพัฒนาครูต่อเนื่องหลายรูปแบบสอดคล้องกับความต้องการ ครูและบุคลากรพัฒนาให้ตระหนัก ในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.72, 2.59 และ 2.53 ตามลำดับ

ครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการบริหาร ด้านการพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 2.57$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่า มีปัญหามากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ครูและบุคลากรได้เผยแพร่ผลงานการพัฒนาการเรียนรู้ออกสู่สาธารณชน ทุกภาคเรียน ร่วมกันแก้ปัญหา พัฒนาครูให้สามารถจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และจัดกิจกรรมพัฒนาครูต่อเนื่องหลายรูปแบบสอดคล้องกับความต้องการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.62, 2.59 และ 2.57 ตามลำดับ

โดยรวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่าผู้บริหาร สถานศึกษามีปัญหาการบริหารด้านการพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 2.57$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.84 เมื่อพิจารณา ตามรายข้อพบว่า มีปัญหามากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ครูและบุคลากรได้เผยแพร่ผลงาน การพัฒนาการเรียนรู้ออกสู่สาธารณชนทุกภาคเรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64 และอันดับ 2 เท่ากัน 2 ข้อคือจัดกิจกรรมพัฒนาครูต่อเนื่องหลายรูปแบบสอดคล้องกับความต้องการ และร่วมกัน แก้ปัญหา พัฒนาครูให้สามารถจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.57

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการศึกษาให้ขวัญกำลังใจ

การให้ขวัญกำลังใจ	ระดับปัญหา								
	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูปฏิบัติการสอน		รวม				
	X ²	S.D.	เฉลี่ย	S.D.	เฉลี่ย	S.D.			
1. ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนเป็นเป้าหมายในการให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้ร่วมงาน	2.16	0.97	น้อย	2.53	0.92	ปานกลาง	2.44	0.94	น้อย
2. การให้ขวัญกำลังใจมีหลายรูปแบบหลายประเภทเกิดการยอมรับจากครู/บุคลากร	2.23	0.94	น้อย	2.54	1.02	ปานกลาง	2.47	1.00	น้อย
3. ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการให้ขวัญกำลังใจ	2.32	0.84	น้อย	2.53	1.01	ปานกลาง	2.48	0.97	น้อย
4. การตัดสินใจให้ขวัญกำลังใจรอบคอบมีเหตุผลชัดเจน	2.13	0.91	น้อย	2.41	0.96	น้อย	2.35	0.96	น้อย
5. ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมคิดตัดสินใจให้ขวัญกำลังใจ	2.28	0.98	น้อย	2.53	1.03	ปานกลาง	2.47	1.02	น้อย
6. การพิจารณาให้ขวัญกำลังใจเน้นจากผลการปฏิบัติที่นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน	2.26	1.01	น้อย	2.53	1.05	ปานกลาง	2.47	1.05	น้อย
รวม	2.23	0.79	น้อย	2.51	0.85	ปานกลาง	2.44	0.85	น้อย

จากตาราง 15 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการบริหารด้านการให้ขวัญกำลังใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “น้อย” ($\bar{X} = 2.23$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่ามมีปัญหามากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการให้ขวัญกำลังใจ ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมคิดตัดสินใจให้ขวัญกำลังใจ และการพิจารณาให้ขวัญกำลังใจเน้นจากผลการปฏิบัติที่นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.32, 2.28 และ 2.26 ตามลำดับ

ครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการบริหารด้านการให้ขวัญกำลังใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 2.51$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่ามมีปัญหาที่สุดอันดับแรกได้แก่ การให้ขวัญกำลังใจมีหลายรูปแบบหลายประเภท เกิดการยอมรับจากครู บุคลากร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54 และอันดับ 2 เท่ากัน 4 ข้อคือ ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนเป็นเป้าหมายในการให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้ร่วมงาน ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการให้ขวัญกำลังใจ ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมคิดตัดสินใจให้ขวัญกำลังใจ และการพิจารณาให้ขวัญกำลังใจเน้นจากผลการปฏิบัติที่นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53

โดยรวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการบริหารด้านการให้ขวัญกำลังใจ อยู่ในระดับ “น้อย” ($\bar{X} = 2.44$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่ามมีปัญหาที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการให้ขวัญกำลังใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.48 และอันดับ 2 เท่ากัน 3 ข้อคือ การให้ขวัญกำลังใจมีหลายรูปแบบหลายประเภท เกิดการยอมรับจากครู บุคลากร ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมคิดตัดสินใจให้ขวัญกำลังใจ และการพิจารณาให้ขวัญกำลังใจเน้นจากผลการปฏิบัติที่นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	ระดับปัญหา			
	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูปฏิบัติการสอน	\bar{X}	S.D.
1. จัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณธรรมแก่นักเรียนทุกระดับ	2.34	2.54	2.48	1.06
2. จัดวัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายได้เหมาะสมกับผู้เรียน	2.41	2.63	2.58	1.01
3. บริการวัสดุอุปกรณ์และจัดแหล่งเรียนรู้แก่ครู บุคลากรอย่างพอเพียง	2.52	2.73	2.68	1.02
4. นำทรัพยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดเป็นแหล่งเรียนรู้แก่นักเรียน	2.60	2.70	2.67	0.99
5. จัดสวนหย่อม สวนสมุนไพรเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าแก่นักเรียน	2.58	2.79	2.74	1.05
6. ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.34	2.54	2.49	1.03
รวม	2.47	2.66	2.61	0.85

จากตาราง 16 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการบริหารด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “น้อย” ($\bar{X} = 2.47$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่ามีปัญหามากสุด 3 อันดับแรกได้แก่ นำทรัพยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดเป็นแหล่งเรียนรู้แก่นักเรียน จัดสวนหย่อม สวนสมุนไพรเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าแก่นักเรียน และบริการวัสดุอุปกรณ์และจัดแหล่งเรียนรู้แก่ครู บุคลากรอย่างพอเพียง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60, 2.58 และ 2.52 ตามลำดับ

ครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการบริหารด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 2.66$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87 เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่ามีปัญหามากสุด 3 อันดับแรกได้แก่ จัดสวนหย่อม สวนสมุนไพรเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าแก่นักเรียน บริการวัสดุอุปกรณ์และจัดแหล่งเรียนรู้แก่ครู บุคลากรอย่างพอเพียง และนำทรัพยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดเป็นแหล่งเรียนรู้แก่นักเรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.79, 2.73 และ 2.70 ตามลำดับ

โดยรวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการบริหารด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 2.61$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85 พิจารณาตามรายชื่อพบว่ามีปัญหามากสุด 3 อันดับแรกได้แก่ จัดสวนหย่อม สวนสมุนไพรเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าแก่นักเรียน บริการวัสดุอุปกรณ์และจัดแหล่งเรียนรู้แก่ครู บุคลากรอย่างพอเพียง และนำทรัพยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดเป็นแหล่งเรียนรู้แก่นักเรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.74, 2.68 และ 2.68 ตามลำดับ

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

การมีส่วนร่วมของชุมชน	ระดับปัญหา					
	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูปฏิบัติการสอน		\bar{X}	S.D. แปลความ
	\bar{X}	S.D. แปลความ	\bar{X}	S.D. แปลความ	\bar{X}	S.D. แปลความ
1. ชุมชนร่วมกำหนดนโยบายเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.39	1.02 น้อย	2.62	1.03 ปานกลาง	2.57	1.03 ปานกลาง
2. ชุมชนให้การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อพัฒนาผู้เรียน	2.43	1.09 น้อย	2.53	1.06 ปานกลาง	2.51	1.06 ปานกลาง
3. ชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตร	2.69	1.19 ปานกลาง	2.74	1.11 ปานกลาง	2.73	1.13 ปานกลาง
4. ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนการสอนกับผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.67	1.01 ปานกลาง	2.76	1.08 ปานกลาง	2.74	1.06 ปานกลาง
5. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.67	0.93 ปานกลาง	2.73	1.02 ปานกลาง	2.72	1.00 ปานกลาง
6. ชุมชนร่วมกำหนดและดำเนินการประเมินการจัดการเรียนรู้	2.75	0.99 ปานกลาง	2.82	1.08 ปานกลาง	2.86	1.06 ปานกลาง
7. ชุมชนร่วมชื่นชมผลงานของโรงเรียน	2.26	0.77 น้อย	2.45	1.07 น้อย	2.41	1.01 น้อย
รวม	2.55	0.83 ปานกลาง	2.67	0.88 ปานกลาง	2.64	0.87 ปานกลาง

จากตาราง 17 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการบริหารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 2.55$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่า มีปัญหามากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ชุมชนร่วมกำหนดและดำเนินการประเมินการจัดการเรียนรู้ ชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตร อันดับ 3 เท่ากัน 2 ข้อคือ ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75, 2.69 และ 2.67 ตามลำดับ

ครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการบริหารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 2.67$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่า มีปัญหามากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ชุมชนร่วมกำหนดและดำเนินการประเมินการจัดการเรียนรู้ ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.82, 2.76 และ 2.74 ตามลำดับ

โดยรวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการบริหารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 2.64$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่า มีปัญหามากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ชุมชนร่วมกำหนดและดำเนินการประเมินการจัดการเรียนรู้ ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86, 2.74 และ 2.73 ตามลำดับ

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านกรรงานผล

การรายงานผล	ระดับปัญหา								
	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูปฏิบัติการสอน		รวม				
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
1. มีข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหาความต้องการจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.37	0.89	น้อย	2.63	0.96	ปานกลาง	2.57	0.95	ปานกลาง
2. แสดงกระบวนการพัฒนาและความสำเร็จในการพัฒนานักเรียน	2.38	0.86	น้อย	2.57	0.89	ปานกลาง	2.53	0.89	ปานกลาง
3. ส่งเสริมให้นักเรียนนำผลการประเมินการเรียนรู้มาปรับปรุงและพัฒนาตนเอง	2.41	0.96	น้อย	2.54	0.90	ปานกลาง	2.51	0.91	ปานกลาง
4. มีการรายงานผลและเผยแพร่ผลการดำเนินงานแก่ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	2.28	0.82	น้อย	2.57	0.93	ปานกลาง	2.51	0.91	ปานกลาง
5. นำข้อมูลผลการดำเนินงานมาประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในการพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	2.17	0.94	น้อย	2.55	0.95	ปานกลาง	2.46	0.96	น้อย
6. ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมสรุปผลการปฏิบัติงานประจำปีและใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานต่อไป	2.14	0.85	น้อย	2.45	0.98	น้อย	2.38	0.96	น้อย
รวม	2.29	0.74	น้อย	2.55	0.79	ปานกลาง	2.49	0.79	น้อย

จากตาราง 18 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษา มีปัญหาการบริหารด้านการรายงานผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “น้อย” ($\bar{X} = 2.29$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่า มีปัญหามากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนนำผลการประเมินการเรียนรู้มาปรับปรุงและพัฒนาตนเอง แสดงกระบวนการพัฒนาและความสำเร็จในการพัฒนานักเรียน และมีข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหาความต้องการจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.41, 2.38 และ 2.37 ตามลำดับ

ครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา มีปัญหาการบริหารด้านการรายงานผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 2.55$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่า มีปัญหามากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ มีข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหาความต้องการจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.63 และอันดับ 2 เท่ากัน 2 ข้อคือ แสดงกระบวนการพัฒนาและความสำเร็จในการพัฒนานักเรียน มีการรายงานผลและเผยแพร่ผลการดำเนินงานแก่ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.57

โดยรวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการบริหารด้านการรายงานผล อยู่ในระดับ “น้อย” ($\bar{X} = 2.49$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่า มีปัญหามากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ มีข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหาความต้องการจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ แสดงกระบวนการพัฒนาและความสำเร็จในการพัฒนานักเรียน อันดับ 3 เท่ากัน 2 ข้อคือ ส่งเสริมให้นักเรียนนำผลการประเมินการเรียนรู้มาปรับปรุงและพัฒนาตนเอง มีการรายงานผล และเผยแพร่ผลการดำเนินงานแก่ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.57, 2.53 และ 2.51 ตามลำดับ

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลความหมายในการบริหารการจัดการเรียนการสอน ราชธานีและโดยรวม

รายด้าน	ระดับปฏิบัติการ					
	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครูปฏิบัติการสอน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. คุณลักษณะของผู้บริหาร	4.42	0.58	มาก	3.83	0.94	มาก
2. การจัดการ	3.98	0.53	มาก	3.59	0.80	มาก
3. แผนงานของโรงเรียน	4.00	0.67	มาก	3.68	0.89	มาก
4. การพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิบัติการ เรียนรู้	3.74	0.65	มาก	3.49	0.87	ปานกลาง
5. การให้ขวัญกำลังใจ	4.01	0.61	มาก	3.40	0.91	ปานกลาง
6. การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	3.75	0.59	มาก	3.43	0.85	ปานกลาง
7. การมีส่วนร่วมของชุมชน	3.55	0.74	มาก	3.32	0.88	ปานกลาง
8. การรายงานผล	3.75	0.75	มาก	3.47	0.86	ปานกลาง
รวม	3.90	0.51	มาก	3.53	0.75	มาก
				\bar{X}	S.D.	แปลความ
				3.96	0.91	มาก
				3.68	0.77	มาก
				3.75	0.86	มาก

จากตาราง 19 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่การบริหารการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.90$) ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.51 เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากมากไป คือด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร การให้ขวัญกำลังใจ แผนงานของโรงเรียน การจัดการ อันดับ 5 เท่ากัน 2 ด้าน คือด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และด้านการรายงานผล อันดับ 7 และ 8 คือด้านการพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และด้าน การมีส่วนร่วมของชุมชน

ครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่การบริหาร การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.53$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร แผนงานของโรงเรียน และด้านการจัดการ อยู่ในระดับ ปานกลาง 5 ด้าน เรียงจากมากไป คือด้านการพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ การรายงานผล การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การให้ขวัญกำลังใจและด้านการมีส่วนร่วม ของชุมชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

โดยรวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่าผู้บริหาร ปฏิบัติหน้าที่ การบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวม อยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.61$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72 เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน เรียงจากมากไป คือด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร แผนงาน ของโรงเรียน การจัดการ การพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ อันดับ 5 เท่ากัน 2 ด้าน คือ ด้านการให้ขวัญกำลังใจ และด้านการรายงานผล อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน คือ การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลความหมายในปัญหาการบริหารจัดการเรียนการสอน รายด้านและโดยรวม

รายด้าน	ระดับปัญหา										
	ผู้บริหารสถานศึกษา					ครูปฏิบัติการสอน					รวม
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
1. คุณลักษณะของผู้บริหาร	2.17	0.95	น้อย	2.24	0.79	น้อย	2.23	0.83	น้อย		
2. การจัดการ	2.55	0.82	ปานกลาง	2.53	0.79	ปานกลาง	2.53	0.79	ปานกลาง		
3. แผนงานของโรงเรียน	2.44	0.86	น้อย	2.47	0.78	น้อย	2.46	0.79	น้อย		
4. การพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิบัติการกระบวนการเรียนรู้	2.57	0.88	ปานกลาง	2.57	0.83	ปานกลาง	2.57	0.84	ปานกลาง		
5. การให้ขวัญกำลังใจ	2.23	0.79	น้อย	2.51	0.85	ปานกลาง	2.44	0.85	น้อย		
6. การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	2.47	0.79	น้อย	2.66	0.87	ปานกลาง	2.61	0.85	ปานกลาง		
7. การมีส่วนร่วมของชุมชน	2.55	0.83	ปานกลาง	2.67	0.88	ปานกลาง	2.64	0.87	ปานกลาง		
8. การรายงานผล	2.29	0.74	น้อย	2.55	0.79	ปานกลาง	2.49	0.79	น้อย		
รวม	2.41	0.69	น้อย	2.52	0.69	ปานกลาง	2.49	0.69	น้อย		

จากตาราง 20 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาในการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “น้อย” ($\bar{X} = 2.41$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ด้าน เรียงจากมากไป คือมีปัญหาด้านการพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ อันดับ 2 เท่ากัน 2 ด้านคือ มีปัญหาด้านการจัดการ และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย จำนวน 5 ด้าน เรียงจากมากไป คือมีปัญหาด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน แผนงานของโรงเรียน การรายงานผล การให้ขวัญกำลังใจ และด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร มีปัญหาน้อยที่สุด

ครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 2.52$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 6 ด้าน เรียงจากมากไป คือด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ การรายงานผล การจัดการ ด้านการให้ขวัญกำลังใจ และมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย จำนวน 2 ด้าน คือด้านแผนงานของโรงเรียน และด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร มีปัญหาน้อยที่สุด

โดยรวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นว่ามีปัญหาการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “น้อย” ($\bar{X} = 2.49$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ด้าน เรียงจากมากไป คือด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ การจัดการ และมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย จำนวน 4 ด้าน คือด้านการรายงานผล แผนงานของโรงเรียน การให้ขวัญกำลังใจ และด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร มีปัญหาน้อยที่สุด

ตาราง 21 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูปฏิบัติการสอนในการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	ผู้บริหาร		ครูปฏิบัติการสอน		ค่า t
	(n = 88)		(n = 300)		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. คุณลักษณะของผู้บริหาร	4.42	0.58	3.83	0.94	7.185***
2. การจัดการ	3.98	0.53	3.59	0.80	5.308***
3. แผนงานของโรงเรียน	4.00	0.67	3.68	0.89	3.601***
4. การพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้	3.74	0.65	3.49	0.87	2.834**
5. การให้ขวัญกำลังใจ	4.01	0.61	3.40	0.91	7.200***
6. การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	3.75	0.59	3.43	0.85	3.999***
7. การมีส่วนร่วมของชุมชน	3.55	0.74	3.32	0.88	2.304*
8. การรายงานผล	3.75	0.75	3.47	0.86	2.677**
รวม	3.90	0.51	3.53	0.75	5.332*

จากตาราง 21 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นในการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 จำนวน 5 ด้านคือ คุณลักษณะของผู้บริหาร การจัดการ แผนงานของโรงเรียน การให้ขวัญกำลังใจ และการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นในการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้านคือการพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และการรายงานผล

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นในการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้านคือการมีส่วนร่วมของชุมชน

โดยรวมผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นในการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในเขตนิเทศที่ 4 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้นำความคิดเห็นที่กลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งได้ให้ความคิดเห็นที่น่าสนใจ สรุปเป็นรายชื่อเรียงตามลำดับความถี่จากสูงไปหาลำดับ ดังนี้

1. ครูผู้ปฏิบัติการสอนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีการอบรมอย่างต่อเนื่องหรือส่งไปอบรมในระดับอำเภอหรือจังหวัด (จำนวน 210 คน)
2. การบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีปัญหาด้านงบประมาณไม่เพียงพอ ควรจัดสรรเพิ่มมากขึ้น (จำนวน 163 คน)
3. การบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีปัญหาด้านการขาดแคลนสื่ออุปกรณ์การสอน ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ (จำนวน 156 คน)
4. ครูมีงานอื่นที่ไม่ใช่งานหลักมากเกินไป จนทำให้ไม่มีเวลาในการเตรียมการสอนอย่างเต็มที่ ควรบรรจุแต่งตั้งบุคลากรสายสนับสนุนการสอน (จำนวน 137 คน)
5. ส่งเสริมให้ชุมชนเห็นความสำคัญในการศึกษา ควรให้การสนับสนุน และร่วมกันในการจัดการศึกษา (จำนวน 85 คน)
6. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ขวัญกำลังใจ อย่างทั่วถึงและยุติธรรม (จำนวน 81 คน)
7. ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาวิเคราะห์ควรติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ (จำนวน 74 คน)
8. ควรจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอนและเป็นแหล่งเรียนรู้แก่ครู นักเรียน (จำนวน 41 คน)
9. ควรยกย่อง เชิดชูครูที่สอนเป็นแบบอย่างที่ดีในการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่ใช่เน้นการทำผลงานวิชาการ จำนวน 38 คน
10. ควรเน้นการบริหารจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเป็นคนคมีคุณธรรม จริยธรรม (จำนวน 22 คน)